

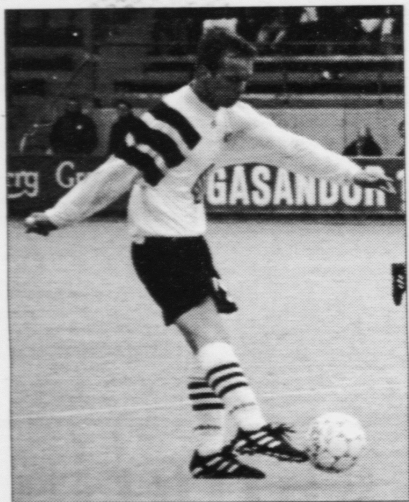
Team 85 tekur sær av lýsingunum í Gundadali

Tey bæði stóru fótíðingini í Havn, HB og B36, hava gjørt avtalu við reklamuvirkid Team 85 um sølu og uppseting av lýsingarskeltum kring fótíðingavøllirnar í Gundadali. Sambært avtaluni skal Team 85 taka sær av sølu og uppseting av skeltum um vøllirnar í Gundadali.

Stór arbeiði stendst av at selja lýsingar, og hetta hevur verið tungt hjá fótíðingavøllunum. Team 85 hevur frammanundan eina vælverkandi søludeild, ið m.a. eisini stendur fyri arbeiðnum at fáa lýsingar á býarbussarnar í Havn, og gjøgnum tað dagliga samband ið við lýsarnar, og við

einum miðvísam sölurabeidi, fer hetta utaniva eisini at koma fótíðingavøllunum til góðar.

Team 85, sum er størsta reklamuvirkid í Føroyum, ger skelti til slík endamál á eignum verkstaði. Sostatt verður tað í framtíðini høgligari hjá lýsarnum at fáa skelti við vøllin, tí Team 85 bjóðar teimum eina heildarloysn, sum umfatar leigu, framleiðslu, uppseting og viðlíkahald av skeltinum. Fyrr var tað soleiðis, at HB og B36 hvørt í sínum lagi seldu lýsingarplássini, meðan lýsarin sjálvur mátti útvega skelti og syrgja fyri viðlíkahaldi av tí.

Sjónarmið

Skal vi lyve sammen?

Í Sjónarmiðnum í dag prenta vit kronikk hjá Maritu Dalsgaard, sum er send til dansk bløð. Vit prenta greinina tí á donskum

blæðstj.

Blokkfløjterne, tophuerne og grindedræberne. For tiden må man som færing i Danmark lægge øre til meget. Der fyger med beskyldninger. Rammen om rigsfællesskabet, som skulle være et samarbejde, har mest nu karakter af bevisførelse for, hvem der har løjet mindst og hvem, der har „skylden“ for krisen på Færøerne og bankssagen.

Da jeg, som så mange andre færing, kom til Danmark for at studere, brugte jeg meget tid på at svare på spørgsmål om Færøerne. Danskerne vidste ikke særlig meget om denne del af riget og interessen hos den yngre generation af danske politikere strakte sig allerhøjest til at spørge til den smukke natur deroppe.

Nu er Færøerne til gengæld hvirvlet ind i en sand mediestorm. Alle har en mening om Færøerne. Enhver debattør udtaler sig beredvilligt om færøske forhold. Mangel på indsigt gør ikke lysten til at svare mindre. Men svarene, der bliver serveret i form af mundrette citater, rammer ofte langt ved siden af den færøske virkelighed.

På trods af Den Danske Banks uheldige rolle i færøssagen, er netop bankdirektør Peter Straarups ord om at blive „drejet i den politiske kværn“ blevet så særegent sande. Samme følelse har fået mig til at blande mig i debatten.

På den ene side fremlægger Poul Nyrup Rasmussen Færøssagen med et selvsikkert smil „vi har ikke gjort noget“ og Mogens Lykke-toft ser forurettet ud, når den tidligere nationalbankdirektør stiller spørgsmålstegn ved brugen af Nationalbankens rådgivning i sagen.

På den anden side står den tidligere færøske lagmand, Atli Dam, og smiler smørret, mens han siger, at det er danskernes skyld. Og den tidligere færøske finansminister, Jógvan Sundstein, ser forurettet ud, når han bliver spurgt, om han kunne have styret økonomien bedre.

Begge parter vælger at sætte kikkerten for det blinde øje.

Det er en kendsgerning, at den færøske økonomi styrede lige mod afgrunden. Statsministeriets Rådgivende udvalg for Færøerne havde gennem mange år advaret om, at økonomien vil le bryde sammen, hvis d

ikke blev strammet op. Men de talte for døde øre. Med da bankerne, som er en af livsnervenerne i økonomien, tilsidst var ved at bukke under for deres udlånspolitik, skulle der gribes ind.

Når man havde „ladet stå til“ i mange år, skulle der nu i sidste øjeblik findes på nye metoder. Løsningen blev at bruge Den Danske Bank eller at Den Danske Bank brugte den politiske situation til at komme billig ud af sit låne-eventyr på Færøerne. Hvem der har hovedskylden - hvem der styrede hvem - kommer vi nok ikke nærmere.

Men der er ingen tvivl om, at sagen var blevet politisk og at der skulle findes en politisk løsning. Den blev fundet i Danmark - uden om de færøske politikere. Den handlede om et spil, som de færøske politikere spillede hovedrollen i - til topkarakter - uden at opdage, at de havde hovedrollen. De købte en bank uden penge i. Lige efter røg den færøske økonomi ind i et kæmpe lufthul - som tog pusten fra alle. Den Danske Bank, som var sluppet væk forinden, slap billigt. Den havde i høj grad deltaget i udlåns-festen og bør derfor yde en økonomisk erstatning til Færøerne.

Bag kulisserne er der mange skæbnesvangre historier. De handler om alle dem, som mistede deres hjem og arbejde som følge af krisen. Folk der vågnede op til en morgenradio, der kunne fortælle, at værdien af deres hus var halveret over natten. Nu var det slut med den venlige bankrådgiver, som havde optrådt som statist i en selvtjeningsbutik. Nej nu skulle der betales ved kasse et - og det prompte. Når det ikke kunne lade sig gøre, købte banken huset for en slik og familier sad tilbage med lån op over begge ører - uden at eje noget som helst. Det er klart at disse familier føler sig stødt over udtalelser som, at alle færing har levet over evne, og det var på tide at festen stoppede.

Disse tragiske historier har danskerne ikke skylden i. De var en følge af, at de færøske politikere havde undladt at styre økonomien, som længe havde nærmet sig afgrunden, med låntagning ud over alle grænser. De smarte havde lånt penge i udlandet og sat dem i færøske banker. Man kunne nemlig trække renterne på gæld fra i den skattepligtige indkomst mens renteindtægter ikke blev beskattet. For slet ikke at tale om den særlige færøske øvelse: „Køb et skib - landstyre betaler - også hvis du går konkurs“.

Som en konsekvens af

Marita Dalsgaard hevur skrivað kronik i donskum blæð um viðurskiftini millum Føroyar og Danmark

krisen satte Danmark Færøerne under administration. Herved fik de færøske politikere en nyttig håndsrækning: De kunne udpege danskerne som syndebukke. Det var dem og Den Danske Bank, der havde startet krisen på Færøerne. Den holder ikke.

Men det giver ikke de danske politikere ret til at lyve eller at undlade at sige sandheden. Og det er det meget som tyder på skete i forhandlingerne om bankerne. Det ikke så svært at regne ud, at der nok blev truffet beslutninger, som ikke ser så pæne ud i bakspejlets klare lys.

Spillet startede allerede under Schlüter. Dog blev det en dansk socialdemokratisk ledet regering, der tilførte dødsstødet i hovedakten. Da det samtidig er socialdemokraterne på Færøerne, der har stået fader til hjemmestyreordningen, som et fundament for det færøske velfærdssamfund, er der slået dybe skår i samarbejdet mellem de to parter og derved også mellem Færøerne og Danmark. Nu hedder det ikke længere: „Skal vi arbejde sammen?“. Nej nu hedder det: „Skal vi lyve sammen?“.

Men der er ingen tvivl om, at hvis vi ikke havde haft en Tamlisag i Danmark nogle år i forvejen og den borgerlige regering havde beholdt regeringsmagten, havde rollerne været byttet om: Den nuværende regering havde brugt Færøssagen som et forsøg på at vælte en borgerlig regering. Så ville Nyrup være færøvennen og Lykke-toft iale om uanstændig fremgangsmåde i løsning af sagen. Schlüter ville stå og smile uskyldigt og der behøves vel ikke meget fantasi til for at forestille sig Uffes smørede grin, når han modtog næsen for færøssagen.

Der skulle findes en løsn-

ing. Og det blev der. Men da den ikke kunne blive spillet for åbent tæppe, er der plads til beskyldninger fra alle sider.

Det der gør allermost ondt er, når de færøske politikere, som selv var med til at få krisen til at rulle, nu peger fingre ad de danske politikere. De har skylden - vi har ingen skyld - nu skal vi klare os selv.

Men inden tæppet endelig får for sidste akt og spillet om færøssagen er slut, skal der en politisk proces til på Færøerne. Uanset hvem der har skylden for hvad, er der en række spørgsmål, som de færøske politikere og det færøske folk skal besvare: Kan Færøerne klare sig selv? Hvem skal betale? Kan det færøske samfund undvære hver femte krone, som det danske bloktilskud udgør? Hvad vil den enkelte færing med det færøske samfund? Hvordan skal det færøske velfærdssamfund se ud? Hvem skal betale? Skal der indføres flere skatter eller skal der være mindre velfærd? Skal der indføres formue- og ejendomsskat, som det er almindeligt i mange andre lande, og gør, at de der har bedst råd bidrager mest til velfærdssamfundet?

Er alle færing i samme båd? Var det alle, der blev rige i de glade 80'ere? Var det alle der tabte lige stort? Hvem var de rige? Hvem tabte? Hvem har stadig stå på det tørre? Hvem solgte sine besiddelser til Landsstyret, mens de selv sad på magten? Hvorfor tror man nu, at disse personer pludselig vil forsvare den lille mand?

Disse spørgsmål skal besvares uanset Færøerne får selvstyre eller hjemmestyreordningen bliver lavet om. Det er færingene selv som skal give svarene - de findes ikke ved at rette skytset mod Danmark alene.

**ALT TIL
SEYMING
Á EINUM
STAÐ!**

Vit hava nú umvælt handilshólini so at seymimaskinurnar og meturvørurnar hava fingið betri pláss og eru meira sjónlig.

Hillarnar eru fullar av nýggjum meturvørum í teim nýggju litunum, bæði til børn og vaksin.

Vælkomin inn at hyggja

Sp/f MARJUN HEIMÁ

C. Pløysengøta 4

100 Tórshavn · Tlf. 12531 · Fax 12319

Ordrar, sum koma inn áðrenn kl. 16, verða avgreiddir sama dag